

L. V. B.
lrv. 242812

522815

STUDENTS

IZNAK 2 REIZES
MENESI

AKADEMISKAS DZIVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSA
20 SANT.

K. Branta un K. Upeslejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris

Rīga, Basteja bulv. № 11, dziv. 15. (Ieeja no Valdemāra ielas). Tāj. 32636. Runas stundas:

Pasta adrese: Rīga, Pasta kaste № 70. Pasta tek. rēķins: 424. Gada abonements: Ls 3.—
Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par
petitfrindīpu + 5% sludināj. nodoklis.

№ 139. 1928

Piektdien, 28. septembrī 1928. 1329

VII. ak. g.

Darba sparu X. akademiskā gadā!

Par zinātni, darbu, skaidrību,
brīvību un tēvuzemī!

Darba gaitu sākot.

Laika ritms nemitigi griezoties — izmējis atkal mūsu Alma Mater mūža gaitā jaunu akademisko gadu. Darba gribas un sajūsmas pilns skats jau pavēries zinātnes laukā. Visi steidz atkal vecās gaitās, bet ar jaunu sparu, ar jaunu ritmu.

Ir kautkas pārvērties — klāt pienākušas jauno cīnītāju rindas. Nepazīstāmas viņiem vēl šīs jaunās tekas un tradīcijas, bet ir jau kas kopējs, kas viņus saista ar akademisko saimi. Tā — darba apziņa un neatlaidīga uzņēmība par zinātni.

Arvien jaunatnes centieni ir bijuši neizmērojami, tāpat, kā apbrīnojama viņas uzņēmība. Ikvienam atmiņā tās drūmās ainas, kurās redzējām saulainas vasaras vietā. Cik trūkuma un posta tās neieperināja mūsu mazajā valstī! Tomēr latvieša neatlaidīgais, uzņēmības pilnais gars nav salauzts. Tāpat rīndām plūst jaunie zinātnes ti-kotāji, atstādami kluso tēva sētu pilnu sūru darba. Vecāku mīlestība ir pār-spējusi viņu, viņi izpratuši zinātnes plašo nozīmi un pašaizliedzīgi nāk jaunatnei talkā. Augstu te parādās mūsu tētvētu paraša — nelokāmā griba un darba mīlestība. Tā ir jauka tradīcija!

Kāds īsti darba prieks, to lasam dzirkstošās acis, kuļas mirdz brūni nogeūs sejās. Daudz bija darītās tēva rasotās druvās, bet vēl lielākus pūlipus gaida plašais darbs zinātnes laukā. Kā atvarā te pazudis saulainais spēks, dzirkstošais acu mīdzums, — tikai sirdi kvēlos liesmainas ilgas pēc skaidrības un pilnības.

Laiku plūdumā sadrūpaudzes un kultūras ciņā cilvēce lēni izsīkst mūžības klēpi, tomēr nemiera gars arvienu kā dzenulis trenc uz priekšu, uz augšu pie gara bīlvības. — Tieši jaunatnei mājo šī mūžīgā tiekste, nemiera pilnā sajūta. Viņa nesaudzīgi šķiež ciņā ziedošos spēkus, apzinādama savu lielo uzdevumu, ka viņai dota iespēja pacelties un veidot mūsu tautas nākotni — gaišu, spēcīgu. Studējoša jaunatne nesaplaks pusējā ūsbās, viņa zin — neviens upurs priekštevzemēs nav par lieku.

Stud. ing. A. Skujinš.

Jēkabs Velme †

Ar š. g. 16. maijā mirušo privāt-docentu Jēkabu Velmi filol. un filosof. fakultātē zaudē vienu no vecākiem saviem darbiniekiem, darbinieku ar cienījamu vārdu un neiznīcīgiem no-pelnīem latv. valodas petišanas laukā. Dzimis 25. nov. 1855. g. (v. st.), 1876. g. beidzis Pērnavas ģimnāziju, 1879. g. decembri beidzis Tērbatas Universitāti. Palika vēl gadu pie universitātes, lai studētu vedas ar prof. Leopoldu Šrēderu un saraksta darbu „Pasīvie aoristi ar — thēn un — ēn Homēra dzejās,” par ko iegūst kandidāta gradu vis-pārīga valodniecībā; ieguvis arī kandidāta gradu germanistikā. 1881. g. aizbrauca uz Maskavu, no 1883. g. vācu valodas lektors Maskavas universitātē. No 1885. g. izdevis kā redaktors „Austrumu” 18. gadus.

Velmes pirms zinātniskais darbs „Par latviešu participiem” iespiests Rig. L. Biedr. Zin. Kom. 3. R. Kr. 1885. g. Ip. p. 8-39. Tas kā referāts nolasīts 1884. g. jūnijā Zin. Komisijas vasaras sapulcē. Rakstā jūtama jau plaša valodnieka ērudīcija, izmanāms dziļi kritiski disciplinēts prāts, vērigs

Prof. Dr. h. c. E. Felsberga piemiņai.

1928. g. filoloģijas fakultātē zaudejusi Isā laikā priv. doc. Jēkabu Velmi, prof. Ernstu Felsbergu un prof. Jēkabu Lautenbachu, vecākos kollegas, ar kuļu vārdiem saistīs liels posms latviešu kultūras attīstības gaitā. Lautenbachs ir Ausekļa laika biedrs, tautas atdzīmšanas laikmeta darbinieks, Velme savā „Austrumā” licis atspoguļoties tai dzīvai kustībai, ko izteic Valdemārs, un Felsbergs ir viens no gados večākiem latviešu zinātniekiem, kas saviem spēkiem, jau labi gados, ne bez grūtībām, iekarojis sev redzamu vietu vēl tajā laikā, kad šo zinātnieku skaits bij ierobežots un mazs. Soli pa solim viņš gājis uz priekšu, pēc skolotāja gaitām kā eksterns izturot vidusskolas pārbaudījumus un Tērbatas augstskolas klasiskās filoloģijas nodaļu beidzis turiesāk savu turpmāko darba gaitu kā privatdocents un vēlāk no 1910. g. kā profesors. Latvijā viņš daudz spēka ziedojojis, ārpus tiešā darba Latvijas Universitātes filoloģijas un filosofijas, fak. mākslas kabinetā, izglītības laukā kā mūsu jaunās Universitātes pirmais vēlētais rektors un tāpat arī Saemā un Izglītības ministrijā. Šis

darbs varbūt arī salauzis viņa veselību; pēdējos gados atsvabinājies no blakus pienākumiem prof. E. Felsbergs sāk izdot vienu pēc otru savus darbus mākslas vēsturē (ievads grieķu mākslas vēsturē 1926, Akropole un Partenons 1926, grieķu vāzes 1927, grieķu mākslas vēstures literatūra, L. Univ. Rakst. 1926), bet šo seriju, kurā paredzēta bija arī grieķu skulptūra, nenobiedz, tāpat kā nepaspēj sakārtot un izdot arī lekcijas grieķu vēsturē. Prof. E. Felsbergs normē 1922. g. arī grieķu īpašvārdu pareizrakstību latviešu valodā savā darbā ar līdzīgu virsrakstu.

Gandrīz visi šie darbi ir rakstīti pēdējos gados, kad prof. E. Felsbergs, it kā ar smagu nojautu par to, ka viņam maz vairs ir laika palīcis dzīvei, ar lielu steigu sāk savilk kopā slēdzienus no sava mūža darba, bet to pārtrauc negaidīta slimība, kas viņam atnem redzes spēju, un vairs neatvesejojies viņš pēc gada aiziet no šīs pasaules. Smags ir sitiens, kas laupījis filoloģijas un filosofijas fakultātei prof. E. Felsbergu, bet varbūt nāve ir bijusi atvieglojums grūtajā slimībā viņam pašam. Doc. K. Straubergs.

petnieka skats un laba latv. valodas pazišana. Arī tagadējiem valodniekiem nav par jaunu šo rakstu reizēm pārlasīt. Vairāk populārizācijas raksturs ir Velmes „12 vēstulēm par valodu”, ko tas pēc Whitneya grāmatas izstrādātas publicēja savā „Austrumā” no 1885.-1888. g. Latv. valoda te aizskarta tikai retumis, un vēstulē galvenais saturis veltīts vispārtīgiem valodniecības jautājumiem. 1886. g. lap. p. 688.-693. sastopam Velmes Rūjienas apgalbalā salasītās „Druskas iz vecām ierašām un māpā tiecības”. Te interesanti folkloras materiāli. 1804. g. Rig. L. Biedr. Zin. Kom. IX. R. Kr. 23-28 ievietoti Velmes raksti „Par latv. vokālu trejādo gaļumā”, kur Velme aizrāda uz toreiz vēl maz pazīstamo kritošo intonāciju latv. valodas gaļas zilbēs un ieteic vārdu ar tādu intonāciju krāt.

Pēc tam gandrīz 20 gadus Velme, bez dažām vācu valodas mācībām krievu valodā, neko neraksta. Viņš strādā Maskavas universitātē, strādā dažādās Maskavas vidusskolās. 1922. g. viņš atgriežas dzimtenē, un filol. fak. ievēl viņu par vācu valodas lektoru un drīzi pēc tam arī par privatdocentu. 1923. g. Filol. Biedr. Rakstu III sējumā 47-49 viņš raksta par Rūjienas izloksni. Rakstu krājuma Tautas audzināšana I (1923), 81-91 iespiests V. raksts „Skolotāji un tautas dvēsele”, kur autors ieteic skolotājiem ieteresēties par tautas dvēseli, it īpaši cik tā izpaužas valoda tiklab atsevišķos vārdos, kā it īpaši gleznaivces izteicienos. Pats autors te uzsver latvju tautas dēseles individuālismu, personības lielo nozīmi, pīrmatnējo aristokratismu, jūtu un faktu dominēšanu par prātu. Tas latviešus tuvina senajiem grieķiem. Tomēr latvieši dabai piemīt arī sīkstums un neatlaidība, izturīga uzticība reiz sprausīstājiem nodomiem. Ar to saistīs pārleicība, ka galu galā laipnība arvien uztvar nelaipnību, gaisma tumsu.

Vairāk par valodniecību iespiestu rakstu Velmem nav. Plašākas intelle-gences aprindas var sevišķi interesēt viņa redaktora darbība „Austrumu” iz-dodot, tāpat arī Velmes raksti par Valdemāru un vānu laikmetu, kas publicēti Izglit. Min. Mēnešrakstā un dažos laik-rakstos. Rokrakstā vēl Velmem palīcis izstrādāts un pabeigts stilistikas kurss. Tāpat palikusi arī gandrīz pilnīgi iz-

strādāta vācu valodas vēsturiskā gramatika latv. valodās. Vai tās kādreiz ieraudzīs dienas gaismu, nevar zināt.

Lidz savam mūža galam Velme turpināja interesēties par latv. valodu un kārtīgi apmeklēja Rīgas Latv. Biedr. valodniecības nodaļas sēdes. Līdz pašām pēdējām sava mūža dienām Velme bija straujas energijas un dzīves prieka pilns. Sarunās viņš bija ļoti aspirātīgs, un sarunās arī nereti izpaužās viņa dzīļas valodas un valodniecības zinātnes, kas bija daudz plašākas, nekā var spriest pēc viņa rakstiem. Tomēr arī viņa raksti ir vērtīgi, un to pietiks, lai Velme vārds nekad neizzustu mūsu latvisķā balī filoloģijas, itipāši latviešu valodas pētīšanas vēsturē. Ar savu dzīļo izglītību un aspirātību, iopietno zinātnes mīlestību un līdz kapa malai uzglabātu jaunekļa ideālismu viņš dzīvos mūžam mūsu Latvijas Alma Matriks filol. un filosof. fakultātes vēsturē.

Prof. E. Blese

Doc. Eduards Ansons †

Dzimis 24. novembrī 1880. Zemgale Liel-Vircavas pagastā Mazreikuļu mājās.

Vidusskolu izglītību baudījis Jelgavas reālskola, pēc kuļas beigšanas 1900. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institūta kimijas nod. 1905. gadā bij spiests pārtraukt studijas un aizcelot uz ārzemēm.

Augstskolas izglītību turpinājis Da-nija Kopenhagens Lauksaimniecības Augstskola, kuļu beidzis 1910. gadā ar mācīta agronomā gradu.

No 1910.-1913. skaitījās par asistētu kūdrāju izmantošanas stacijā pie Dubļanas Lauksaimniecības Akademijas (Galicijā Lvovas tuvumā).

Kaļa laikā nodarbojās Austrijā kūdrāju izmantošanas laukā.

No 1919.-1920. gadam ieņemis vecākā referenta vietu Valsts Kūdras Institūtā Varšavā.

No 1920. gadā uz t. l. Zemkopības Ministra A. Kalniņa uzaicinājuma atgriežas Rīgā.

No 1920. gadā uz t. l. Zemkopības Ministrijas Meliorācijas pārvaldes Kultūrtechnikas nodaļas vadītāju un Z. M. kultūrtechnikas skolas direktori.

1920. gadā ievēlēts par docentu Latvijas Universitātes inženierzinātņu fakultātes kultūrtechnikas nodaļā, kur pasniedz priekšmetus:

Latv. Universitātes gada svētku kārtība.

Latvijas Universitātē 28. septembrī š. g. svinēs savus 9. gada svētkus. Viņi iesāksies ar dievkalpojumu Vecā Gertrudes baznīcā plkst. 9,30 no rīta. Plkst. 11. pr. p. Universitātes svētku zālē notiks svētku akts, kuļu atklās rektors prof. Dr. med. M. Zīle. Aka demisko runu turēs prof. K. Rezevskis par vērtību mērogiem. Dziedās Universitātē koris L. U. mūzikas direktora A. Bobkovica vadībā. Ieeja aktā pret ipašiem ielūgumiem.

Tānā pašā dienā plkst. 21. Virsnieku klubā notiks tradicionālais a k a d e m i s k a i s v a k a r s. Viņu atklās prorektors prof. A. Speke ar runu, kam sekos studentu Padomes priekšsēdētāja Rempes runa. Koncerta daļā uzstāsies ar dziesmām Prezidiu Konventu vīru koja dubulstekstets, Nacionālās Operas varonēs stud. Arn. Jēkabsons un stud. Vilma Bērziņa. Klavieru pavadijumus izpildīs stud. Šmits. — Pēc koncerta — balle. Ieeja tikai mācības spēkiem un studējošiem — Ls. 2.— Ret.

Vispārīgo augkopību

„Kūdrāju vērtēšanu un sagatavošanu” „Kūdrāju, plāvu un ganību kultūru” Vairākkārt ievēlēts no fakultātes par Padomes locekli.

No 1926.-1928. gadam skaitījās arī par Latvijas Universitātes inženierzinātņu fakultātes kultūrtechnikas nodaļas vadītāju.

Nelaikis bij apdāvināts lingvists un sarakstījs savā speciālitātē vairākās grāmatas vācu, dānu, poļu un latviešu valodās.

Prof. Dr. h. c. Jēkabs Lautenbachs-Jūsmiņš †

Piepildit sevi!

Nāves eņģelis ar savu nāves dvašu un nāves spāriem. Sogad jau piekto reiz skāris Universitātes mācības spēkus. Sevišķi bieži viņš piemeklējis Filoloģijas un filosofijas fakultāti. Isā laikā šī fakultāte zaudējusi tās i c i l u s s pēkus: Jēkabu Velmi, Ernstu Felsbergi un 19. sep. Jēkabu Lautenbachu.

Jēkabs Lautenbachs ir dzimis 20. jūlijā 1847. g. Kurzemē, Talsu apriņķi, Lablinieku pag. Dzirspalvju mājās, kur viņa vecāki ir saimnieki. 1863. g. sākumā J. Lautenbachs iestājās Kuldīgas apriņķa skolā, no kuļas pēc diviem gadiem slimības dēļ izstājas, ir tad gadi divi par rakstveža paligu, iestājas 1867. g. Kuldīgas ģimnāzijā, no kuļas acu slimības un dažu citu iemeslu dēļ 1871. g. no priekšpēdējās klases izstājas. 1874. gada pavasarī viņš Liepājas ģimnāzijā nolieks abiturienta eksāmenu. 1875. g. J. Lautenbachs iestājās Tērbatas universitātē, kur studē teologiju, pie kam nodarbojās arī filoloģiju un filosofiju. 1878. g. J. Lautenbachs tiek iecelts Tērbata par latviešu valodas lektora vietas izpildītāju, 1885. g. par lektoru. Universitāti J. Lautenbachs beidz 1887. g. ar cand. philos. gradu. 1892.-1893. g. Lautenbachs nolieks magistra eksāmenus salīdzināmā valodniecībā un 4. maijā 1896. g. aizstāv savu magistrādi

tas izpildītājs un kā tāds lasa literatūras vēsturi, 1908. g. vispārējās literatūras vēstures profesors Tērbatas augstakos sieviešu kursos.

J. Lautenbachs bija arī pabeidzis savu doktora disertāciju „Ocerki iz istorii litovsko-latvyskago narodnogo tvorčestava. II. Braihologismy.“ Darbs iznāca 1917. g. Aizstāvēt viņu Tērbata vairs nebija iespējams. No 6. augusta 1919. g. J. Lautenbachs bija par latviešu un vispārējās literatūras vēstures profesoru Latvijas universitāte. 13. sep. 1924. g. Latvijas Universitātes filoloģijas fakultāte J. Lautenbachu ievēlēja par filoloģijas doktoru honoris causa.

J. Lautenbachs ir daudz strādājis literatūras laukā. 1880. g. iznāk viņa „Salkšā līgava“ un „Līga“. I. J. Lautenbachs uz reiz kļūst populārs.

Par viņu visur runā un spriež kā par lielu un lotiievērojamu dzējnieku. Spriež un jūs moķā partādu. 1885. g. iznāk „Dievs un velns“, 1889. g. viņa „Ligas“ II. daļa, 1891. g. stāstu krājums „Lomi“ un J. Lautenbacha galvenais literāriskais darbs „Niedrišu Vidvuts“, jeb varenu viru darbi Latvijas senātnē, 24. dziedājumos. Bet šie darbi vairs netiek tik vienprātīgi atzīti un neatrod tādu piekrīšanu, kā „Salkšā līgava“. Ir atnācis „jaunās“ un „vecās strāvas“ cīņu laikmets, tie laiki, par kuriem Rūdolfs Blaumanis dzied: „Laumiņ, ja tu mūsu zemē Kritikas un dzejas garu Kādā jaukā pavasarī Surp ar bezdelīgām sūti: Ai tad dod mums seši simti, Seši simti koklētāju, Bet par viņiem tiesu turēt Liec tik sešiem goda vikiem. Lai tie nezina ne neika Nedz no Jamstras (jaunās strāvas), nedz no Vamstras (vecās strāvas), Lai tie nespriež kur tās kokles, Bet tik kā tās skanējušas.“

Sai cīņu laikmetā, kur sadūrās itkā divas pasaules, J. Lautenbachs daudz cieta. Viņu asi nokritizēja T. Zeiferts un it īpaši J. Jansons (Brauns). J. Lautenbachs, kā toreiz izlikas, bija vecās strāvas, vecā laikmeta galvenais un redzamākais literāriskais pārstāvis. Viss cīpas asums tāpēc pret viņu vērās. Un kritika atrada vietas, kur varēja piekerties. J. Lautenbachs ar laiku tika itkā aizmirsts. Bet J. Lautenbachs tomēr ir tik liels un daudz par ievērojumu, lai varētu tikt „iznīcināts“.

Latvijas Universitātes himna.

Sarakstījis Ed. Virza un komponējis prof. Vitols.

Līdzīgi saulei tu atnes mums dienu Gudribu vērīgiem gariem tu sniedz. Augstāku celdamās pate arvien, Tautai tu augstāku pacelties liec. Latvijas slava un Latvijas glītums, Mākslām un zinībām patvērumus tur; Svešs lai kā ozoliem mūžīgiem vitums, Visiem, kas mūžīgo uguni kur.

Ar tendenci.

Par spiti apstākļiem, par spiti liktenim.

Agrāk manā dzīmtenē kādām slksaimniekiem, vienam ziemā mežā malku cētot, koks krisdams sadragājis un piespiedis vienu kāju. Dzirdot mežā tikai savas balss atbalstu, redzot vakara krēslu, jūtot stingrošos loceklus padodamies aukstuma varai, malkas cīrtējs atcīrtis piespiesto kāju un aizvilkcīs līdz kilometru atstātajam cejam. Tur nesamaņā viņu pievākuši ceja braucēji.

Par spiti apstākļiem, par spiti patlikenim latvju līdumnieku cilts gāja, pēdējos spēkus zaudēdama vīkās, bet tomēr tika uz liela dzives ceļa. Par spiti apstākļiem, par spiti liktenim līdumnieku cilts atvases gāja tālāk, iekapoja vārdu gan saimnieciskā dzīvē, gan zinātnē.

Gadi aizgājuši. Šķījas no mums šie lielie spītētāji. Kā sāpīgs akords, kāda beigu celiņā šovasar atskanēja prof. Felsberga un Velmes nāves ziņas. Vai jaunā topošā intellektuaļu paaudze spēs pacelties pāri sev, pāri apstākļiem. To rādis nākotne, — bet noteikti jāsaka, ka izstiksi lielā (spite apstākļiem).

Dulce et decorum est pro Patria mori

Uz ežīgas galvu liku
Sargāt savu tēviju

Par Latviju kritušie studenti.

Emils Ausmanis
Jānis Brenšmidts
Aleksandrs Brože
Eliazars Freidbergs
Alfons Graudiņš
Rudolfs Grinbergs
Nikolajs Grundmanis
Andrejs Kampars
Ulģerts Kiršentāls

Jānis Miglavs
Pēteris Mālītis
Aleksandrs Ozols
Ansis Pelcs
Kārlis Ritters
Gustavs Skalde
Elza Žīglevic
Oskars Ozoliņš
Paulis Kaktiņš

Vēlāk — pēc vairāk kā 10 gadiem pēc šiem uzbrukumiem Viktors Eglītis „Mājas Viesi“ lūko rehabilitēt Lautenbachu kā episku dzējnieku un aizstāvēt viņu pret iebūdumiem, kas celti it īpaši pret „Niedrišu Vidvutu.“

„Niedrišu Vidvuts“ ir darbs, kuŗš tiks daudz pētīts. Viņa smelsārā daudz vērtīgu mantu un dārgu pēriju. J. Lautenbacham, kā dzējniekam ir daudz pāri darīts. Viņš dzīvos. Ilgāki kā kritika, kas viņu grāva. Dzīvos, kamēr dzīvosta, kura viņš rakstīja „Salkšā līgavu un savu „Niedrišu Vidvutu“.

Prof. Dr. phil. P. Zālīte.
(Turpmāk beigas)

Studentu dienas 28. un 30. septembrī.

R. Lapsiņš, studentu dienu komisijas priekšsēdētājs mums izteicās:

Sogad 28. un 30. septembrī Studentu Padome vāks līdzekļus studentu nama būvei. Līdzšim minētam nolūkam savāktā samērā prāva summa, un pašreiz studentu nama fonds sniedzas līdz apm. Ls. 200.000. — 1924. g. nopirkts tagadējais studentu nams Valdemara ielā 67b, kas izmaksāja apm. Ls. 140.000 un kura vērtība tagad pieaugusi uz Ls. 160.000. — Pašlaik studentu namā mitinās dažas studentu organizācijas. Vispārigajām studentu vajadzībām šis nams nav piemērots, tāpēc nākotnē jābūvē piemērots nams.

1925. g. savāca Ls. 12000. —
1926. g. — 7300. —
1927. g. — 6400. —

1928. g. februāri sartkotais karnevals deva apm. Ls. 4000. — tāra atlīkuma, tā kā pag. māc. gadā studentu nama fonds pieaudzis par vairāk kā Ls. 10.000. —

Šā gada studentu diena 30. septembrī vāks ziedojumus visā valstī. Uz provinci izbrauks apm. 100 ziedojumu vācēji. Ministru kabinets un dzelzceļu virsvalde nākusi pretīm un šiem ziedojumi vācējiem piešķirusi braukšanai pa dzelzceļu 100 brīvbiljetes.

30. septembrī Vērmaņa dārzā notiks koncerts. Dziedās studenšu Prezidijs konventa koris, Prezidijs konventa viru koris un „Dziesmuvaras“ koris. Lejas maksa nav paredzēta.

Notiks arī skrejoši koncerti Rīgas nomāles — Grīziņkalnā, Arkadijā u.c., kuļos uzstāsies konservatorijas audzēknī orkestrs. Studējošie, nemiet aktivu dalību Studentu dienu izvešanā un ziedojumu vākšanā! F.

Svinīga jauno studentu uzņemšana universitātē.

Otrdien, 18. septembrī, plkst 10.30 pr. p. pirmo reizi Latvijas Universitātes pastāvēšanas laikā, universitātes aulā notika svinīgs jauno studentu imatrikulācijas akts, piedaloties izglītības ministram prof. A. Tentelim, proktoriem, fakultašu dekāniem, universitātes padomes prezidijam, mācības spēkiem un jauniem studentiem. Aktu sākot universitātes koris mūz. direkt. Bobkovica vadība nodziedāja valsts himnu, pēc kam sekoja rektora prof. Dr. med. M. Ziles runa, kuŗā viņš

Par spiti sev, par spiti citiem.

Laūnumu visi kladzina. Laūnums, laūnums. Bet jaunums ir netikums un netikums ir cilvēka vājibas. Mums jāpārvār viņas. Un, ja smeldzošais domu virknējums nakts laikā jūs vadās pa Rīgu, tad trīs cilvēkus katrā ielā sastapsat. Kārtībnieku, naktsargu un studentu. Jūs nevaicāsat un neprasīsat kārtības un drošības sargiem, kāds viņu pienākums klajās ielās, bet redzot komilitoni, neviņus pieiesāt un būsāt izpalidzīgs viņa grūtās gaitas. Ta vakar aizvadīju mājup manu skolas biedri. Augstskola mūsu gaitas šķirās. Es „neorganizētais“ vairs nemantoju viņa cieņu. Bet vakar lūk, dzirdēju no viņa kādu stāstu. Nav tiesības man citiem viņu slēpt. To pārdzīvo lielais vairums.

— Sak, — jēl nevaicā kādēj es ciešu. Kālab manas dienas gaitas ap sevi vien griežas. Es neesmu vairs es. Mans es, kā liels ērīms pats sevi noraučās. Vai gadtījies to piedzīvot, kad dzīļa depresija, vai dzīves nelaimē, jūs skatāt sevi it kā malā stāvot?

— Sak, — jēl nevaicā kādēj es ciešu. Vai zinat, ka nekas man nesāp. Tikai manas neskaitāmās sāpes pašas sevi sāp. Lūk, tadēj neiespēju darbu. Es domāju reiz darināt no savām sāpju sāpēm klauna tērpu. Ne piekrīšanu, bet iztikšanu ceru. Tad rīmīes lielā spīte pašam sev. Varbūt, ka klauna tērps man laimi nesis? Bet to es nevēlos. Es dzivošu par spiti sev, par spiti citiem. Par spiti visiem tiem, kas mani jaunai dzīvei sauc.

R n h. S p.

apsveica jaunos studentus. Uzaicināja viņus sargāt universitātes tradīcijas un izturēties pret tām ar godbijību un pasludināja tos par uzņemšiem par pilntiesīgiem locekļiem akademiskā sāimē.

Rektora dzījai un skaistai runai sekota universitātes himna (mērinājums) atskanojums (Ed. Virzas teksts, prof. J. Vitola mūzika), ar ko akts arī beidzās.

Šis imatrikulācijas akts uzskatāms kā pirmsākums mērinājums ievest ar universitātes sienās jaunas tradīcijas. F.

Studentu padomes prezidijs ziņojums.

18. sept. š. g. Stud. Padomes priekšsēdētājs Ed. Rempe nolasīja pārskatu imatrikulētiem studentiem par padomes un vijas komisiju līdzīnejo darbību. Pirms pārskata sniegšanas apsveic jauno studentu sāmi no padomes prezidijs, nozēlojot, ka tāds ziņojums nav jau agrāk darīts, bet uz priekšu jāuztūr kontakts, lai varētu kopīgi pārrunāt, kas mums interesē un kas mums sāp. Griežos pie imatrikulētiem ar aizrādījumu, ka uz universitāti nāk, lai smelto zīnbās, bet reizē ar to, jāņem vērā, ka šīni laikā notiek arī iekšējā, garīgā pasaules, izveidošanās. Mūsu uzdevums nest valstī visu daiļāko.

Pārejot uz studentu pašvaldību darbu apskatu, izsaka domas, ka sakārā ar mazo intresi par zināmām komisijām, vainojamas viņas pašas. Studentu pašvaldību darbu sākumi meklējami ar 1856. gadu, kad Kr. Valdemārs un Kronvalds nodibināja vakarus, kuros piegrieza vērību nacionālo un sabiedrisko jautājumi uz tās vācējām. Ap šo laiku nodibinājās arī korp. „Lettonia“. Studentu kustība pamazām pieauga, tikai sakārā ar pasaules kārtā izcelšanos, darbus pārtrauca un atjaunošana varēja notikt kāram izbeidzoties. 1917. gadā skolotāju konference izstrādāja augstskolas programmu, kur nēma dalību arī studenti. Darbiem tālāk virzoties un noturot sapulces 15. aug. 1919. gadā notika kopsapulce, piedaloties 300 studentiem. Apstiprināja jaundibināmo organizāciju statutus. 1920. gadā ievēlēja pirmo likumīgo studentu padomi. Toreizējais studentu materiālais stāvoklis bija pilnīgi neapskaužams, darbos āpus universitātes atradās ap 80 proc. Dr. Butulis konstatēja, ka veselo vispārīgi

kapūcē, stājies zem aukstās dušas. Pazuduši dunduri, pazudis bij dunduru laiks. Bij laiki kad govīm akmeņus pie astēm sēja, kājas pina un vīcu armiju pretīm sūtīja. Ja, tādi laiki bija, bet izbjiba. Sogad ar propeleri vistrākam tejam asti gaisā nepaceltu.

Sazin kur tas tas ūdens tik daudz bij radies. Taču laikam debesu lejkanna bij pārāk sašķiebusies. Laistīja, laistīja un pārlaistīja. Ne vien vien reizi iešāvās prātā doma, sak, vai nevarētu debesis meliorēt un ūdeni novadīt, ja ne citur, tad uz karstāko politiku galvām. Izpaliku goda tiesas, izpaliku politiku, izpaliku arī viltotas vēstules. Ja būtu tas, kas man nav: proti labi attīstītas smadzenes, es nudien būtu tur ko izgudrojis, lai vismaz pa mana tēva laukiem saulte staigātu. Bet gudri viri ko izgudrojuši šini vasārā — mākslīgo lietu. Isskaisot tik gaisā smilis ar elektrību un lietus klāt. Bet mums jau viņš lija bez visām smilīm un visi būtu bijuši laimīgi, ja būtu lietu uz augšu, ne leju varējuši dzīt. Paprasi zemniekiem, paprasi pat ganuzēnam; visi dūres vien vīksta. Cits uz Nobili par Ziemeļa papa sadusmošanu, cits uz radio par mākoņu drupināšanu, cits par tām pašām smilīm dusmojas.

Beigu beigas es nu gan sevišķi vairs nedusmojos. Izmazgājās mans dekkelis, kas, likās, skursteni blakus šķīķim bij stāvējis, cik melns viņš bija un viens otrs grūtāks darbs pagāja secen. Lekciju naudas atsvabinājums tikpat kā rokā, jo kur lai nem līdzekļus „plūdos cietusais“. Ar minimūniem arī vieglāk tiku cauri. Man redziet tāda savāda slimība. Šovasar piešītas ko par smadzeņu reizmatismu sauc un tā kā viņa iedarbojas slapjā laikā, tad dabūju pagarinājumu minimūma nokartošanai. Klībjānis.

maz. Tāni laikā studentu padomei izdevās nostiprināt virtuvi ar amerikānu piepalīdzību, tika izsniegtas pusdienas, u. t. t. Isumā iepazīstīnot ar padomes satversmi, nolasa attiecīgus paragrafus no „Latvijas Universitātes satversmes”.

Pie padomes vēlēšanām, kuras notiks decembra mēnēša pirmā svētdienā, jāņem lielāka daliba, nekā tas līdz šim bijis.

Tālāk ziņoja par atsevišķām komisijām, kuŗu darbību pārskati jau iespiesti pagājušā mācības gadā iznākušos „Studenta” numuros un pēdējā laikā sniegti plašaki pārskati pārēja presē.

Atzīmējams, ka tāda pārskata sniegšana no padomes prezidijs puses notika pirmo reiz un interesanto priekšlastījumu noklaustījās vairāk simtu jauno studentu. Ar aplausiem uzņēma Karalauču universitātes parstāvi Dr. Šenemani.

M. Gr.

Students un „ubaga tarba”.

Iejūtas par vājākā neveiksmēm bieži iesilda akademiskās jaunatnes sirdis stāties izpalīdzētāju un aizstāvju lomā.

Sīs apstāklis ir viens no pamudinājumiem akademiskai jaunatnei pirms un pēc kāja laikā uzkārt plecos „ubaga tarbu” ziedoju mu bundžīnas izskata, lai ietu uz ielas un vāktu līdzekļus, kuriem visvairāk vēlāma palīdzība. Kāja laikā šī palīdzība bija vajadzīga ievainotiem un cietušiem. Miera laikā dažādu slimību piemeklētiem un trūkuma cietējiem. Šo nepatikamo lomu intelligentā jaunatne veica apzinā, darot labu savam līdzīvēkam.

Tagadējā laikā aizmirsts agrākais ziedoju mu vākšanas pamudinājums un ziedoju mu vāc visdažādākām vajadzībām. Šī vākšana aizgājusi pat tik tālu, ka ziedoju mu mūsu dienās vāc pati organizācija savām personīgām vajadzībām. Ar ko šī organizētā ubagošana atšķiras no individuālās? Man šķiet, šeit starpības nav.

Ari studentu dienu bundžīju kļaudzināšana ielās dzied šo pašu dziesmu. To vajadzēja saprast fieri, kuŗi raida studentu dienās akademisko jaunatni ar „ubaga tarbām”. Vai studējošai jaunatnei trūkst domu un ideju labāku un skaitāku līdzekļu iegūšanas veida atrisināšanai? Man šķiet, ka ne! Vienīgi studentu dienu rīkotājiem šīs zirdziņš pārāk iemīlots un viņi taču paši nekā plecos „ubaga tarbu”, to veic

Lielas lietas maza jomā.

(Akademiskais fejetons).

Ak, kungs debesīs, atkal iet vala par to pašu „studentu namu!” Es sakū, nu tik turaties, jo tā drebēšana būs liela un troksnis milzīgs. Vai tas ir dzirdēts — pati celi varenā Novadniecību Savienība no šī nama izlikta un par ko: par to, ka nemaksā iri un jautri dzīvo!

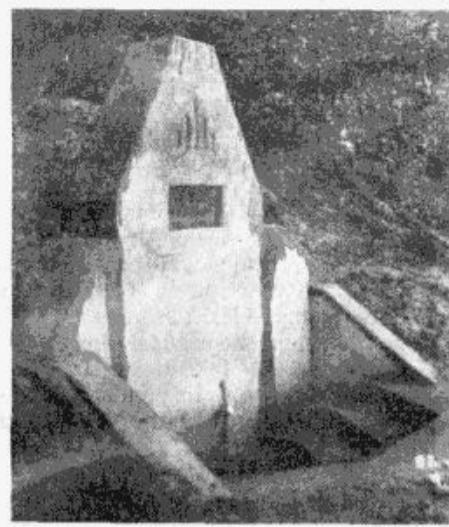
Jūs neticat? Nu, tad es jums pāstāstišu. Sitā — ludzu mazu ceļojumu. Studentu pagaidu nams. Kāpjām pa vienān trepēm augšā, sētas namā. Pirmais stāvs, otrs stāvs, trešais stāvs. Trepēs jau saožama stipra alus smaka! (Brīnumi, kā mūsu kurators un daiļslidotājs to neoda — viņš jau arī ir novadnieks.) Ceturtais stāvs. Tāda kā maza zemes trīce, kādas durvis raustās engēs. Tomēr — dūšu! Ejām iekšā. Pirmā acumirkli ausīciet, tāds ir troksnis. Gaisā zili dūmi (ne brīnumi). Tomēr, acs un auss pierod... Kaktos āboju serdes un papīrosu galī, tukšas pudeles un vēl šīs tas. Kāds tips uz apkurināšanas radiatoriem klavieru pavadijumā dava maršu un šiberi, citi slūtē pa gridu jeb arī pie galdiem izcina nīknī cilīgi pie pudeļu baterijām. Katrs blauj pats sev un citiem par prieku, klāstot savu novadu kulturas iepatnības...

Jauka dzīve, velns parauj! Tāda nav pat ķīnā!

Uzreiz pie durvīm — Tuk! Tuk! Kāds paver durvis. „Ei, jūs, miljē jautipi, kā būtu, ja jūs samaksātu iri?”

„Kādu iri! Ne prātā nenāk — mēs gribam par brīvu... Vai mēs paši arī nepiedalamies Studentu Padomei. Mēs darbojamies vis...“

Bet kungs no Studentu Padomes ir joti jocīgs, goda vārds! Ko jūs domājet, viņu nevar pierunāt. „Nevar tā! Jāmaksā. Un tad vēl — troksnis,

„Esi skaidrs, kā šis avots.”

Vienotnes „Lidums” Augsto svētku piešiņa Mežotnē, Viestura pilskalna pakājē.

citi studenti, un kas par to, ja tūkstošiem pārmetumu saņem ziedoju mu vācēji?

Kāpēc šīs nepatikamās piezīmes un pārmetumus klausities akademiskai jaunatnei? Labāk tācu iet kriģelju cepli, dzīt ričas ar māliem jeb mežā cīrst kokus pie labas apziņas, nekā pa ielām lūgties dāvanas un klausities „lupatnieku” garajos pārmetumos un studentu nonievāšanā. Šeit cieš apziņa un students bieži jūtas neveiklā stāvokli. Viņam liekas, ka bez materiālās „ubaga tarbas” vēl plecos pakārtas garīga ubagošanas tarba un nu abas kļūst loti smagās.

Ja paraugamies sadzives visdažādos notonējumos, mēs spilgti varam saskaitīt daudz pamudinājumu un ierosmu labākiem līdzekļu iegūšanas veidiem. Sie veidi būtu patikami naudas devējiem un art vācējiem. Bez tam skaistas būtu atmiņas no studentu pils celšanas laikiem. Citu tautu studenti šos ceļus ir gājuši un viņu darbības gaitās saskatāmi gaiši briži, par kuriem labprāt atceras tauta un paši studenti. Ari mums ir iespējamas, vajaga tikai gribēt, gribēt un vēl reiz gribēt. Mēs to nedrīkstam vairs kavēt. Katra stunda kaitē studentu nama lietai.

K. U p e s l e j a .

L. Tolstojs kā jaunas dzīves meklētājs.

(Speciālraksts „Studentam”.)

Straujais techniskās kultūras progress 19. g. s. otrā pušē plāšās Eiropas sabiedrības aprindās bija radījis pašap-

citi iemītnieki sūdzas, avīzes lai grib likt. Vai nevarētu kļūsāt, citādi mums, tas ir, Padomei, neērti!

„Ak šīt! Nu lai viņi mums svilpo, tie citi īrnieki! Mēs — studenti, un šīs te ir studentu nams, tāpēc viņā mēs varam dzivot tā, kā tas mūsu kārtai piederas”, novadnieku runas viņs svarīgi paziņo.

„Nu, nu! Var jau citādi ar studēt. Tagad jau jauni laiki, citas prasības no mums”, tā jocīgas kungs, „bet to iri gan samaksājiet!”

„Abet nī! nemaksāsim. Ko gan domājet — mes tak arī esam vākuši ziedoju mu, ar veselām trijām bundžām!”

„Ak tā. Nu ja jūs tā domājet... Sveiki!”

Tas bija agrāk, bet nemaz tik sen ne — pērnā pavasari. Un vai ziniet, kas no visa tā joka iznāca! Izlika novadniekus no dzivokļa, izlika ar visām klavierām un pudelēm. Sak: „Lai spēlē tagad, mums jau galva par to nesāpēs!”

Un spēleja ar! Tikai ne klavieres, bet teatri. Tūlīj atsauga no Studentu Padomes un viņas komisijām savus pārstāvus, nepalika vairs neviens novadnieks, visi aizvilkās!

Sak: „Redzēs, redzēs, ko šie bez mums spēs! Naks mūs lūgties, bet mēs — likām druskā pagaidīt!”

Vai manu melnu dieniju, ko nu! Vai tie citi bez novadniekiem mācēto gudru valdīšanas lietu, ka neizjūk ar vēl visa padarīšana...

Un tad — ko jūs domājet, vai nav tiem novadniekiem pāri darīts ar to izlikšanu no studentu nama?

Kur lai viņi paliek — uz ielas tak dzert nevar, bet taisni tagad, pirms Studentu Padomes vēlēšanām, viņiem pie lielām mutēm vajag arī lielu dūšu!

Zandis.

gadni guļ tikai 20. gadi. Bet kas viss nav norisinājies šīni nelielā laika spridzi mūsu acu priekšā! Mēs esam bagātīgi ēduši no atzinās koka un labāk nekā priekšķa cilvēcē redzam Tolstoja uzskatu patiesību un trūkumus: Viņa nerēķinašanos ar individuālitātes ipatnību un dzīves daudzkrāsainību, viņa reliģijas racionālizāciju, ar kuŗu viņš pats ir nostājies citkārt tik dedzīgi apķerotā racionālisma iespāida sfairā — rāda šī lielā gara vienpusību.

Tomēr pašā galvenā lietā, kā tagad skaidri redzam, lielajam pravietim bijusi taisnība. Izaudzinātās Eiropas „humānitātēs” sabrukums, kas tik kailā veidā atklājās pasaules kārā, ar uzviju ir apstiprinājis viņa paredzējumu. Līdz ar to pilnigu attaisnojumu guvis arī viņa atgādinājums, ka katrs ārtīgais sasniegums un spožums, kas iegūls uz normālo cilvēcīgo attiecību rēķina, ir drīzāk zaudējums, jo nes sev jau sabrukuma dīgus. Un bez šaubām, vairāk nekā jeb kad mums Latvijas 10. pastāvēšanas gadā ir derīgi atcerēties viņa dzīves pamatuzņēmumu, kā vienīgi dzījas sociālas kopības un atbildības jūtas pret līdzīvēkiem, dzīves smaguma nesējēm un iekšējā, dvēseliska vienība ar pārindividuālo dzīves pirmspamatu var novērst draudošo spēku izsīkumu un dzīves sagraustam cilvēkam atdod pirmatnējo skaidribu un laimi.

Prof. Dr. theol. K. Kundziņš.

Māksla.

„Merījas Dugan prāva” Nacionālā teātri.

Ir lugas, kuras ar savu ritmu un spēli aizrauj, sakāpina skatītāju nervus līdz pēdējai iespējamībai un dod arī dzīli izjustas un pārdzīvotas atzinās. Bet ir arī tādas lugas, kuras var skatīties elpu aizturot, un saspilētiem nerviem, bet kuras dzīves uzskata veidošanai nedod gluži nekādu atzinu.

Tāda ir Bajarda Veijera luga „Merījas Dugan prāva”. Veijers savas lugas darbībai, visos trīs cēlienos, liek norisināties tiesas zālē. Iztiesā apburoši skaistas jaunavas prāvu. Jaunavu apvaino savā miļākā nonāvēšanā.

Pats tiesas skats ar tiesnesi, prokuroru, aizstāvi un liecinieku nopratināšanu, dod vielu dzīvai spēlei, tādēj arī publikas uzmanība neatslābā nevienu mirkli, jo tai acu priekšā parādījās arī dažādi tipi.

Aktieru spēle še visumā labi iespējama. Vispirms jau mūsu viešpāri Marīja Leiko kā apsūdzētā Merīja Dugan. Viņas spēle, kā jau uz apsūdzēto sola, dibinājās vairāk uz vaibstiem un kustībām. Šīni grūtajā uzdevumā viņai sava dzīva, stingri izturēta linija, kuŗā pamirdz daudzi, dzīja dvēseles satrīcījuma pilni momenti. Sādā spēlē paver mūsu skatiem psicholoģiskos pārdzīvojumus.

O sīs viscauri bij lielisks prokurors, tāpat kā L. Ē. Ī. Ž. izteiksmīgs taisnības un cilvēcības aizstāvis. Satricīša bij Reisa atraitne Alise Brechman; savā mazajā lomā svaiga viegluma pilna spēle bij Antai Klints (Dagmara Lorn). Tāpat arī visi pārējie aktieri šoreiz bij savās lomās, tā kā izrādei pozitīvākais šoreiz nu ir un paliek — spēle.

Publikai izrādei patīka un tā neskopojas ar aplausiem. A. Velde.

Mācības grāmatas visām skolām visplašākā izvēlē

Rakstāmi piederumi:

Klades, burtuīcas no labaka Ligates papīra

Rasēšanas piederumi:

Galdi, sliedes zīmīji, papīri (Schoellerhammers, angļu Whatmans)

Rāsetnes:

O. Richtera un citu firmu

Logaritmī līnijāli:

A. Nestler. sistēma Riete no Ls 2.50

Lielā izvēlē par letākām cenām dabūjami

Latvijas Universitātes stud. pad. grāmatnīcā

Kr. Barona ielā Nr. 2-a

Cien. studentiem piedāvājam:

Latvijas universitātes kalendars 1928./29. m. g. Ar visādām zīmēm par L. U. un viņas fakultātēm. Papīrs piezīmēm. Audekļa vākos Ls 1.60.

Pestmalis, J., Mašīnu rasēšana. 2. iesp. Ar 131 fig. un vairākiem teksta zīmēj. Ls 4.—

Akc. sab. VALTERS un RAPA.

Jaunajām pasēm un
cītiem dokumentiem
gimenes izgatavo atri un
glīti. Vakaros un tūnīšas
dienas fotogr. pie elek-
triskas gaismas.

K. Iltnera

fotografiā

Brīvības ielā 5, setā
Tār. 26533.

„Sedi Tomson“ Dailēs teātri.

Dailēs teātrīm ir zināmā mērā tāda
tiesīsme, dot arī kaut ko neparastu,
kā lugu izvēlē, tā arī inscenējumā.

Tā tas arī šoreiz. Lucas darbība
norisinās kādā Pago Pago salā, kur
visapkārt redzama mežoņu dzīve, me-
žoņu dziesmas un viņu parašas.

Tas svešais un neparastais, saprotams,
var valdzināt publiku, bet dot kaut
ko vērtīgu, vai nu mākslas, vai arī
atziņu ziņā ne ik reizes var un spēj.
Dvēseliski aicinošāks droši vien ir
mūsu pašu dzīveituvākais, kulturālākais.

Spēlē šoreiz galvenā vieta bij L. U.
mīlai Spībergei, kuŗa savu
lomu veica ar viņai parasto un īpatnējo
svaigumu, tikai viņas pretspēlētājs
Lācis šoreiz, nu nezin kādēl, nebija
savā lomā.

Pārējie aktieri ierindojas spēlē bez
sevišķiem izcilus momentiem.

A. Velde.

Studentu organizācijas.

Novadniecību gaitas.

Mēs nevaram žēloties, ka mūsu
augstskolā nebūtu rosības. Un tieši
organizāciju dzīvē. Kaleidoskopiskā
steigā nedaudz gados redzīgai acīj pa-
vizejuši dažādi skati, kas tieši vai ne-
tieši stāv sakarā ar viņu ārejo vai iek-
šējo rosmi. Cik nav radušās! Cik
nepastāv! Cik nedzīms vēl! (Stati-
stikām ražens darba laiks!)

Daža laba jau nosvētījusi vairāk
desmit gadu jubileju — citas vēl cerē
uz to.

Rosība viņās vienmēr bijusi. Veidojušās un pārveidojušās! Gan uz
augšu, gan uz leju. Citas gruvušas
un uz drupām radušās jaunas atvases.

Un ja sāksi meklēt, kāds viņu rašanās
iemesls, vajadzība — tad grūti ko di-
binātu varēsi atrast.

Pēdējos gados vērojam apsveicamu
parādību — nodibinājās vairākas bie-
drības, kuŗu mērķi un saturs neizpau-
dās tikai ārejā formā un manierēs, bet
zinātniskā un sabiedriski audzinošā
darbā. Bet vienu šīs biedrības, pa-
lielākai dajai, aizvien piedzivojušas:
iekšējās ciņas un disputus — kam
pieslieties: korporācijām vai citāda
veida organizac., kādu ārejo formu
izvēlēties u. t. t.

Nav sveši mums tādi gadījumi, kur,
šādu iemeslu dēļ, daudzas biedrības
sairušas — vai ar vājām dzīvības
zīmēm turpinājušas pastāvēt.

Un rezultāts — diženie, cēlie mērķi,
kas likti darba pamatos, pārvērtušies
skanošās frāzēs.

Zināma rosība, pārkārtošanās ma-
nāma novadniecības. Pacelī
vairāki jautājumi, kas stāv sakarā ar
ārejo stilizēšanos. Vajagot arī mums
savas ārejās formas, specifiski nosau-
kumi zināmām instancēm un personām.

Ar vispār saprotamiem un pieņemtiem
apzīmējumiem nepieciek. Tikai jau-
tājums — kādus? Un nu lauza galvas
un domā, strīdās un plešas, pētī un
meklē — kas labāks, kas piemērotāks.
Vairākas sēdes un sapulces veltī tikai
šiem jautājumiem — bet tomēr vēl
nevar atrisināt. Darbs — tas pašreiz
atpūta atlāsts.

Tikai dažs labs no mums brīnās
un nezin — kam tas viss vajadzīgs?

Vai šo jautājumu ierosinātājiem un
atbalstītājiem novadniecības ideja, savā
tirā veidā kļuvusi nesaprofama, aiz-
mitsusies? Varbūt viņi domā to ap-
mainīt pret kādu neskaidru, mistrotu
fizioloģiju un novadniecības pārvērst
par korporāciju neskaidriem attēliem?

Šādi soli, droši varam apgalvot,
radis tikai novadniecības šķelšanos un
piedzīvosim tās pašas sekas, ko daža
laba biedrība jau piedzivojusi.

Katra novadnieka pienākums ir vē-
rties pret šādu rīcību un pasargāt to
domu, kas likta šīs organizācijas pa-
matos, tārā veida.

Mēs nešaubamies, ka dažam labam

D. Erina apavi

ir izturīgi, glīti un lēti.

Veikals: Rīga, Kr. Barona ielā 37.
Tārīnīs 2929.

novadniecības vadītājam un biedrim
ir tiesīsme vērsties uz korporācijām
(laikam viņu imponējošā ārejā „stila“
dēļ)

Tas katram atļauts, bet tāpēc necen-
satiņas, cien. komilitonpi, arī pārējiem
uzspiest šo domu un nepadarit veselu
organizāciju par Jūsu tiesīsmu rezul-
tātu.

Negrēkosim pret novadniecībām jau
tiri principā, nerunājot par atsevišķiem
konkretiem gadījumiem. Ne ārejā forma
lai būtu mūsu vienotāja, bet darbs un
apziņa, ka mēs nākam no tautas un
ejam atpakaļ pie viņas, lai atdotu to,
ko ar viņas pabalstu esam gara templi
guvuši.

Šai laukā mums lieka katras āreja
stilizēšanās un nevajadzīgā, tukšā frā-
zošanās!

K. Z.-ts.

Redakcijai piesūtīti.

- 1) Kristīga Balss № 9, 10, 11, 12, 13, 14,
15, 16, 17, 18; 2) Jaunatnes Draugs № 5, 6, 7;
- 3) Svari № 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26,
27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38;
- 4) Techniskais žurnāls № 6/7; 5) Izglītības
Ministrīja Mēnešraksts № 3, 4, 5/6, 7/8; 6)
The Canadian Student Vol X № 7; 7) Jaunais
Cīrlūtis № 5, 6, 7, 8, 9; 8) Dzelceļnieki №
10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18; 9) Jaunais
tekas № 6, 7, 8, 9, 10; 10) Mazās Jaunības
tekas № 6, 7, 8, 9, 10; 11) Daugava № 6, 7;
- 12) Latvijas Jaunatne № 10; 13) Aizsargs
№ 4, 5, 6, 7, 8, 9; 14) Audzinātājs № 4, 5/6;
- 15) Federation News Sheet 70, 71; 16) Jaunā
balss № 5; 17) Jurists № 2.

Nāk. „Studenta“ nrs iznāks 11. oktobri.

Saturā: Dr. chem. M. Straut-
manns: „Studijas pie mums un Vācijā“,
A. Sildes: „Vai ideju trūkums?“,
Klībjāja akadem. fejetons, studenšu
„Gauđeamus“ u. d. c.

Atbildīgais redaktors: Jānis Ātrens.

Redaktors: „Studenta“ koleģija.

Izdevējs:

L. U. studentu vienotību „VIENKOΠA“

D. Vilciņš

pagatavoju moderni lētus apgārbus
Studejošiem pazemināta maksa.
Blaumaņa ielā 28. Tār. 26332

M. Precinieka grāmatu tirgotava

Avotu ielā 34-b

Piedāvā liela izvēlē

augstskolas mācību grāmatas un
literatūru visās valodās.

Ātra apavu izlabošana

kā arī jaunu pagatavošanu par cenām zem
katras konkurencēs.

Garantēju god. pasūtītājiem par pirmkāslīgu materiālu
un izturīgu glītu darbu. Steidzīgu darbu pagatavo
uz vietas, pasūt. uzgaidot. Laipna apkalošana.

Amata meistars Ed. Eglīts,
Rīga, Mazā Zirgu ielā № 3.

Studentu cepures un fukšu dekeli
izgatavoti plaši pazīstama speciāla
formas cepuru darbnīca
un dabūjami tikai pie

J. Bujanova u. L. Asmiņ
Kaļķu ielā 38 Avotu ielā 14

HANS LEINBERGS, Drēbnieku amatmeistars

RĪGA, VAĻŅU IELĀ № 1, PIB PULVERA TORNA
TĀLRUNIS № 23333

Izgatavoju
dažādus kungu uzvalkus pēc
jaunākiem fasoniem.

Bagātīga izvēle andumos
Izrēju frakas un smokinga uzvalkus

Doma Muzejs

atvērts svētdienās
no plkst. 11—2.

Valodu kursi

P. Berlīc
Vietejas, angļu, franču, itāļu un
citās valodās
Blaumaņa ielā 9
Runas stundas no p. 5—7 vak.
Direktors
emer. P. Vestberg.

M. Grebzdes

Dejas kursi

Grēcinieku ielā 24
Tār. 21686
Iesācēju kurss
sāks: otrd., 2. okt. p. 1/28 v.

Modernais kurss

sāks: otrdien, 2. okt. p. 9 v

spec. Tango-angļu

Valsa kurss

sāks: svētd., 21. okt. p. 5 p. p.

Pieliekties uz atsevišķam

stundām un grupām katrā
laikā.

Zviedru

Masažas

institūts

Kalna saule

G. Etholēn

Tērbatas ielā 41/43

Tār. 26101. Piegem no p. 3—6.

adītas preces

kā zeķes, cimdi, mutautiņi, kungu un damu
veļa, lietus sargi, steķi, kungu platmales u. t. t.

N. Jungmans

Avotu ielā 25

Universitātes literatūra

Katalogi par brīvu

Jonck un Polievsky

Tērbatas ielā 3. Tār. 2-3-1-8-8

Visi sacerējumi,
ari antikvariski

par lētām cenām.

Piegem parakstīšanos uz visiem laikrakstiem.

J. Šneiders

Pirmkāslīga kungu garderobju darbnīca
Ballu apgārbu izrēšana

Vaiņu ielā 26

Tār. 20301

REGINA'

Rīga,

Brīvības bulvars 2/4

Merkelā ielas stūri

(agr. Bi-Ba-Bo).

Pērk un pārdod

pulksteņus, zeltu, sudrabu, pla-

tinu, kristalu, dārgakmeņus un

Parizes bijuterijas.

Grünfelda

Modes un galanterijas veikals

Tērbatas ielā 57/61.

Piedāvā tautas apgārbus, jostas,

saktas un vilaines.

Savā kosmetikas kabinetā

Lielā Grēcinieku ielā 24.

Tār. 21286.

Atjaunoju piegemīšanas stundas
atkal katru dienu no plkst.

10—12 un 3—6.

Emmy Grebzde.

Foto-Atelje

Hebensberger un Ko.

ip. A. Zvirbulis

Elizabetes ielā 49, —

Tār. 27378.

Atvērta arī svētdienās.

Miljons rubļu

ir galvenais vinnests Sarkanā Krusta naudas loterijā № 15. Bez tam — 31 vinnests pa 500.000—100.000 rubļu, 315 vinnesti pa 50.000—10.000 rubļu un daudz citi. Katra trešā loze vinnē. Lozes dabūjamas Sark. Kr. Loter. nod. (Rīgā, Skolas ielā 1 no plkst. 9—7), Galvenā pasta kantori (no plkst. 9—8) un daudzās iestādēs un veikalos Rīgā un provincē. Ļoti iespējams, ka galvenais vinnests tieši

lemts jums!

Visi studējošie,

kas grib sabiedrības acis iegūt izciļus stāvokli, pasūta sev uzvalkus, kostimus, mētelus, irakas, smokingus no vietējām un angļu drānām. Lielā izvēlē kreptūki, šeļojts, marengo rudens un ziemas sesonal, pagatavo arī no pienestām drānām.

Jaunākie fasoni, darbs solids, cenas mērenas

pie drēbniekiem **MIEZIS** un **STRĒMS** (Maskavas amt. meistari)

Rīga, Karlīnes ielā № 3/5

Tālr. 4300

A. RATFELDERS

Rīga, Kalķu ielā 23. Tālr. 2-5-2-1-6

Piedāvā liela izvēlē

paukošanas takalāžas, portfelus un siksnes, vingrošanas, baleta un rīta kurpes, vingrāmatračus, muguras somas, kājbumbas un kājb. zābakus. Visjaun. dāmu rok. somiņas. Bez tam ceļošanas, sporta piederumus.

Pasūtījumus un izlabojumus Izpilda glīti un noteiktā laikā.

Studentu ievērībai!

H. A. Brieger K^s, Rīgā

izciļus kvalitātes

Lanolininkrema ziepes:

Austrumu roze

Nicas vijolites

(Violettes de Nice)

Lilijas piens

Siena smarža

(Foin Coupé)

Balti ceriņi

skaistā iesaīnojumā.

Th. Rūvalds

Ipašnieks J. Edelhaus
Rīga, Vaļņu ielā 31

Mākslas gravēšanas,
emalješanas un
kalšanas iestāde.

Kareivju, korporāciju
UN
sporta nozīmes.
Albumu apkalumi.

Studentu laboratorijas kiteļus,

baltos, nebalinātos un tumšos priekš visām fakultātēm no Ls 5.—gabala
Visos fasonos un lielumos gatavi

VEĻAS FABRIKA

L. GOERBER, RĪGA

KALĶU IELĀ № 2. TĀLR. 23416.

Dib. 1891. g. Rīga 1901.

Studējošiem, uzrādot savas studentu kārtīgas, 5% rabats.

Kungu, dāmu u. bērnu veļa visos lielumos

Pie liešķiem pasūtījumiem izdevīgi maksāšanas noteikumi.

Rasetnes, orig. RICHTER un c. fabr.

Logaritm. linejali sist. „RIETZ“ u. „ELEKTRO“
Zīmēj. papīrs „SCHÖLLERHAMMER“

un visi citi zīmēšanas piederumi
AUGSTSKOLAS AUDZĒKNIEM — RABATS.

Holländer un Friedländer

dib. 1903. g. Vaļņu ielā 31. dib. 1903. g.

Lasat un izplatat

„Studentu“

Sveicinām Akademisko saimi Universitātes gada svētkos 28. septembrī 1928. g.

Jaunā virtuve

Brokastis PUSDIENAS Vakariņas

Tērbatas ielā 15/17

Foto-studija

K. Bauls

Tālr. 27-0-3-4

T. Kakis

Maiznīca un kolonialpreču tirg.

Rīga

Erglu un Pērnava ielas stūri

Brīvības aptieka

ipašn. Prov.
V. Čerbulis un Ed. Ostrovskis

Brīvības bulv. 6/11

Tālr. 21967

Veļas veikals un darbnīca
A. Andersons

Brīvības ielā 6

Tālr. 28546

N. Kymmela

grāmatu tirgotava
dib. 1763. g.

Rīga, Šķūņu ielā 21

Tālr. 23507

P. Cīruļa

Veļas mazgātava

Rīga, Karlīnes ielā № 1.

Ed. Klaviņš

Izirēju modernas frakas un smokingu
uzvalkus. Pagatavoju visādus kungu
uzvalkus
Valdemāra ielā 16 Ieeja no Dzirnavu ielas.

Sveicinām Akademisko saimi Universitātes gada svētkos 28. septembrī 1928. g.

Latvijas Atjaunošanas Sabiedrība
„Lats“

Dzirnavu ielā 91

Latviešu Lauksaimnieku
Ekonomiskā Sabiedrība

L. Ķeniņu ielā 27

Gaļas un desu lieltirgotava
J. Vikmans

Blaumaņa ielā 42/44

Tālr. 2-8-7-3-0

A/s „L. Rozentals“

Zelta, sudrablietu, pulksteņu un rotas tirgotava

Kaļķu ielā 1

Tālr. 2-1-7-7-9

„Rosta“

M. Mitrevica fotostudija

Raiņa bulv. 11

Tālr. 2-1-1-0-9

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumota skārda rūpniecība

Fabrika, Tērbatas iela 78

Noliktava, Tērbatas iela 24

A/s „Gust. Kuntzendorff“

Matisa ielā 8

M. Kalniņš

Ķimiska fabrika

Mūksalas ielā 2

A/s Zuperfosfata fabrika

Milgravi pie Rīgas

Kantoris Rāts laukuma 7

J. A. Mednis un B-dris

Ķimiska laboratorija

Tālr. 3-2-7-2-5

E. Arnala dēli

Mineralūdeņu iestāde

Dzirnavu ielā 16

Tālr. 2-3-7-4-0

„Inženiers Fr. Sauerstein“

Technisku un elektrotehn. piederumu tirgotava

Tālr. 2-3-1-8-4

E. Mittenieks

N. dr. meistars

Kungu apgārbu modes zalons

Tērbatas ielā 15/17

Tālr. 2-6-6-1-9

K. Baumaņa

konditoreja

Kr. Barona ielā 31

Tālr. 2-9-1-2-5

Alfreds Pole

Foto studija

Brīvības ielā 5

Tālr. 2-7-8-1-0

V. Niedre

Lauksaimn. mašīnu aģentura

Elizabētes ielā 49

Tālr. 2-7-8-8-8

A. Tombergs

Provizors
Parfimēriju fabrika Rīgā

Fabrikas noliktava Brīvības ielā 24

E. Zariņ

Kungu vejas un šlipsu rūpniecība

Tērbatas ielā 40

Tālr. 2-8-6-2-9

V. Ābel

Kolonialpreču tirgotavas

Valdemāra ielā 25
Tērbatas ielā 53
Strelnieku ielā 1 a

Tālr. 2-8-3-7-1
3-1-8-0-3

J. Salgals

Pumpju būvētava

Dzirnavu ielā 66

Tālr. 2-6-7-9-7

Pičs Rumpe

Vejas un galanter. preču tirgotava

Aspazijas bulv. 11

Tālr. 2-2-2-5-7

K. Springis

Drēbnieku meistars

Tērbatas ielā 1/3

Tālr. 2-6-4-0-3

Jansons un B-ri

Lampu un trauku tirgotava

Marijas ielā 28a

Tālr. 2-9-1-5-6

Jansona

Mašīnu fabrika

Laboratorijas ielā 19

Tālr. 3-4-1-2-3

R. Eglīts

Elegantāko kāju ģērbu veikals

Kaļķu ielā 18

Tālr. 2-0-4-7-0

J. Cielavs

Drēbnieku darbnīca

Kungu ielā 8

Tālr. 2-0-4-3-6

Ev. Vilsona

Galdniecība

Marijas ielā 13 (Berga baz.)

Hebenspergers un Ko
(Ipašn. Zvirbulis)

Foto ateljē

Elizabetes ielā 49

Tālr. 2-7-3-7-8

E. Gangnus

Mēbeļu nams

Gertrudes ielā 1,
Valdemāra ielas stūri

Tālr. 2-8-2-0-8

Jul. Blūma

Sudrablietu fabrika

L. Zirgu ielā 25.

Tālr. 2-2-5-3-5

**Savstarpējā Ugunsapdrošināšanas
Centrālā S-ba**

Brīvības ielā 24

Armijas Ekonomiskais veikals

Audeju ielā 16

Brāļi Vanagi

Manufakturas lieltirgotavas

Kaiļu ielā 18
Brīvības ielā 52Tālr. 29757
27757

**Latvijas Piensaimniecības
Centrālā S-ba**

Dzirnavu ielā 87/89

J. Lācis

Granita rūpniecība

Miera ielā 33

Tālr. 33023

Jūlija Ribēla

dārzniecība Kreslera ielā 2, tālr. 33502

Veikali { Smilšu ielā 15
Brīvības bulv. ITālr. 23179
22270

J. Sissas

Kungu apgērbu darbnīca, bag. angļu vadimalu krājumi

Brīvības ielā 2 (ieja no Elizabetes ielas)

Tālr. 28396

Ed. Kurau

Akmeņu rūpniecība

Brīvības bulv. 2/4

Miera ielā 10

Tālr. 33777

Nicas

puķu nams

Tālr. 23240

Georga Rudzīša

Kāpostu skābētava

Duntas ielā 15/17

H. Wulff

adītava

Rīga

Z. Lagzdiņ

Maizes fabrika

Matisa ielā 52

Tālr. 34423

A. Biļunas

desu fabrika

Brugineku ielā 92

Tālr. 30429

A/s Morite Feitelberg

Modes preču nams

Brīvības bulv. 3

„Fiat” automobiļu pārstāvniecība

A/s Zitmans

Vaiļu ielā 3/5

Tālr. 22214

A. Michelson

Maiznīca un konditoreja

Kr. Barona ielā 114

Tālr. 34986

Kārlis Lūle

čaulišu fabrika un tabakas
lieltirgotava

Kr. Barona ielā 31

Tālr. 28895

Heinr. Geginger sēklu tirgotava
ipašnieks

P. M. Jurkovskys

dārzaugu, lauksaimniecības un puķu
sēklas

Raiņa bulv. 31

Tālr. 20619

A. Stipnieks

drānu tirgotava

Kr. Barona ielā 66/68

Tālr. 33346

J. Otlans

Merķeļa ielā 5

Tālr. 20643

V. Pauļuks

Mechaniska lauksaimnīcība, ragavu un
ratu būvētava

Pušķina ielā 1

Tālr. 30467

Petera Eriņa

ādu un apavu fabrika
Kr. Barona ielā 52Noliktava un kantoris
Tērbatas ielā 23/25

Tālr. 27541

G. Skuja un A. Bērziņš

Manufakturas un modes T/N

Brīvības ielā 96

Tālr. 34498

J. Lubaniets

Manufakturas tirgotava

Marijas ielā 50

Tālr. 31381

Jāņa Gerliņa

ādu tirgotava

Tērbatas ielā 4

Tālr. 29226

Ošaliņš un B-ris

mašīnu noliktavas

Kaiļu ielā 1
Kr. Barona ielā 3

Kr. Miamis-Meme

Rīga,

Gajas un desu apstrādāšanas darbnīca

Rēveles ielā 49

Tālr. 34178

J. Levin

Apavu tirgotava

Kr. Barona ielā 24

Tālr. 27703

Ed. Jaunzems un B-dri

Caulišu fabrika un tabakas lieltirgotava

Brīvības ielā 40

J. Mūlmaņa

papīru un papu fabrika

Kantoris L. Zirgu ielā 23

Kom. Sab. „Kymmel“

Iesala fabrika

Brūjnieku ielā 2

Jūl. Ābols

Kolonialpreču lieltirgotava

Dzirnavu ielā 87/89

Tālr. 33505

V. Kuze

Šokolades fabrika

Fabrika, Artillerijas ielā 55
Noliktava, Raiņa bulv. 25Tālr. 33038
33232**A/S „Latvijas komercbanka“**

Šķūgu ielā 15

Bruno Frobeen

Drogu, ķimikaliju un medikamentu lieltirgotava

Ģildes ielā 4

Tālr. 21242
20997**P. Ozolina**

Aphedišanas birojs un zārku fabrika

Brīvības ielā 50 (Brūjnieku ielas stūri)

Tālr. 31293

K. Marggraf

Kirurgisku pied. tirgotava

Kungu ielā 16

Tālr. 22920

Sab. A. Rudzīts un T. Fogels

Mechaniski aparati, ķimikalijas, sēklas un augļu koki

L. Smilšu ielā 4

A. Jaunzems

Pirmā Rīgas mech. čaulišu fabrika

Kr. Barona ielā 21

2-9-7-9-5

J. M. Sniķers

kolonial un tabakas preču lieltirgotava

Kungu ielā 29-a

Tālr. 23342, 23950

M. Lapīnš

Foto atelje

Marijas ielā 2

Tālr. 28736

Brāļi Stesselī

Formas un civilapgārbu darbnīca

Rīga, Dzirnavu ielā 71

Tālr. 29194

Jāņa Prikuļa

Mebju rūpniecība — tirdzniecība dib. 1922. g.

Fabrika Reveles ielā 59 Tālr. 32285

Veikali: { Aspazijas bulv. 8 Tālr. 33382
Avotu ielā 2 Tālr. 29937**„Central“ viesnīca**

Rīga, Kr. Barona ielā 20/22 Tālr. 29646

Julijs Bukis

Grāmatu un rakstāmlietu tirgotava

Elizabetes ielā 16

Tālr. 26516

K. Bodnieks

Kr. Barona ielā 28-a (Dzirnavu ielas st.)

Tālr. 29094

Manufakturas un vejas tirgotava

Pēteris Dreimanis

Optiķis

L. Smilšu ielā 29

Tālr. 22312

P. Biernis

Maizes ceptuve

Reveles ielā 96

Tālr. 32328

P. Ozols

Augļu ūdeņu iestāde

Rīga, Stabu ielā 56

Tālr. 31794

Alberts Vistutis

Piano depo

Kr. Barona ielā 25, 1 trepe

Tālr. 29666

P. Striebiņš

Maizes ceptuve

Matisa ielā 86-a

Tālr. 34492

K. Dravnieks

ādu fabrika

Bauskas ielā 94

Nolikt., Terbatas ielā 23/25

Augusts Ābelīts

manufakturas, vejas un siku preču lieltirgotava

Terbatas ielā 7 Tālr. 28614

kolonialpreču un lauksaimniecības lieltirgotava

Terbatas ielā 45 Tālr. 26258 un 26279

Ed. Krūmiņš

Cepuļu fabrika

Kr. Barona ielā 59/61

K. A. Bušs

Miltu un kolonialpreču lieltirgotava

Kungu ielā 23

Tālr. 20829

J. Jukševic un M. Sprūde

Garderobju veikals

Basteja bulv. 8

Tālr. 22485